

Na osnovu člana 15 stav 3 Zakona o procjeni uticaja na životnu sredinu ("Službeni list RCG", br. 80/05), Ministarstvo turizma i zaštite životne sredine, donosi

PRAVILNIK
O SADRŽAJU DOKUMENTACIJE KOJA SE PODNOSI UZ ZAHTJEV ZA
ODREĐIVANJE OBIMA I SADRŽAJA ELABORATA O PROCJENI UTICAJA NA
ŽIVOTNU SREDINU

Član 1

Ovim pravilnikom bliže se propisuje sadržaj dokumentacije koju nosilac projekta podnosi uz zahtjev za određivanje obima i sadržaja elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu.

Član 2

Sadržaj dokumentacije iz člana 1 ovog pravilnika dati su u prilogima 1 i 2.

Prilozi iz st. 1 i 2 ovog člana odštampani su uz ovaj pravilnik i čine njegov sastavni dio.

Član 3

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore", a primjenjivaće se od 1. januara 2008. godine.

Broj:01-3893/1
Podgorica, 17. decembar 2007. godine

MINISTAR
Predrag Nenezić

Sadržaj dokumentacije koja se podnosi uz zahtjev za određivanje obima i sadržaja elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu

- 1. Opšte informacije**
  - (a) podatke o nosiocu projekta (naziv pravnog lica/preduzetnika, ime i prezime odgovornog lica, adresa, registracioni/lični broj, brojeve telefona, fax-a i e-mail adresu);
  - (b) glavne podatke o projektu (pun i skraćeni naziv, lokacija, adresa).
- 2. Opis lokacije.**
  - (a) ako se nosilac projekta obraćao nadležnom organu za odlučivanje o potrebi procjene uticaja za predmetni projekat onda nije potrebno dostavljati podatke o lokaciji;
  - (b) za projekte za koje je obavezna procjena uticaja nosilac projekta treba dostaviti dokumentaciju utvrđenu u prilogu 1 tačka 2 i prilog 2 (popunjen Upitnik) Pravilnika o sadržaju dokumentacije koja se podnosi uz zahtjev za odlučivanje o potrebi procjene uticaja na životnu sredinu.
- 3. Opis projekta**
  - (a) opis fizičkih karakteristika projekta i uslova korišćenja zemljišta u fazi izvodjenja i fazi redovnog funkcionisanja;
  - (b) opis glavnih karakteristika tehnološkog postupka;
  - (c) procjena vrste i količine očekivanih otpadnih materija i emisija koji su rezultat redovnog funkcionisanja projekta, a koje mogu izazvati:
    - zagađivanje vode;
    - zagađivanje vazduha i zemljišta;
    - buku, vibraciju;
    - svjetlost, toplotu, radijaciju, itd.
- 4. Opis razmatranih alternativa** koje je nosilac projekta analizirao, koji se odnose, izmedju ostalog, na lokaciju, tehnologiju, obim proizvodnje, sirovine i drugo karakteristično za tu vrstu projekta, kao i glavnih razloga za izbor određenog rješenja vodeći pri tom računa o uticaju na životnu sredinu.
- 5. Opis segmenata životne sredine** za koje postoji mogućnost da budu znatno izloženi riziku usled realizacije projekta, uključujući:
  - (a) stanovništvo;
  - (b) faunu;
  - (c) floru;
  - (d) zemljište;
  - (e) vodu;
  - (đ) vazduh;
  - (f) klimatski sektor;
  - (g) postojeće objekte;
  - (h) nepokretna kulturna dobra i arheološka nalazišta;
  - (i) pejzaž kao i
  - (j) međusobne odnose navedenih faktora.
- 6. Opis mogućih značajnih uticaja projekta na životnu sredinu** (neposrednih i posrednih, sekundarnih, kumulativnih, kratkoročnih, srednjoročnih i dugoročnih, stalnih, privremenih, pozitivnih i negativnih) do kojih može doći usled:
  - (a) realizacije projekta;
  - (b) korišćenja prirodnih resursa;
  - (c) emisija zagađujućih materija, stvaranja neprijatnih mirisa i uklanjanja otpada.

Opis metoda predviđanja korišćenih prilikom procjene uticaja na životnu sredinu.
- 7. Opis mjera predviđenih u cilju sprečavanja, smanjenja ili otklanjanja** svakog značajnog štetnog uticaja na životnu sredinu.
- 8. Rezime informacija iz tač. 2 – 7 ovog pravilnika.**

U ovom dijelu je potrebno dati rezime cjelokupnog elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu na način razumljiv korisnicima sa osnovnim tehničkim obrazovanjem.

9. Podaci o mogućim teškoćama na koje je naišao nosilac projekta (tehnički nedostaci ili nepostojanje odgovarajućeg stručnog znanja i vještina).

**Upitnik
uz zahtjev za određivanje obima i sadržaja
elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu**

**DIO I
KARAKTERISTIKE PROJEKTA**

<i>Red. br.</i>	<i>Pitanje</i>	<i>DA/NE</i>	<i>Koje karakteri- stike okruženja projekta mogu biti zahvaćene uticajem i kako?</i>	<i>Da li posljedice mogu biti značajne? Zašto?</i>
1. Da li izvodjenje, funkcionisanje ili prestanak rada projekta podrazumijeva aktivnosti koje će prouzrokovati fizičke promjene na lokaciji (topografiju, korišćenje zemljišta, izmjenu vodnih tijela, itd)?				
1.1	trajnu ili privremenu promjenu korišćenja zemljišta, površinskog sloja ili topografije uključujući povećanje intenziteta korišćenja			
1.2	raščišćavanje postojećeg zemljišta, vegetacije ili gradjevina			
1.3	stvaranje novog vida korišćenja zemljišta			
1.4	prethodne radove (na primjer bušotine, ispitivanje zemljišta i slično)			
1.5	gradjevinske radove uključujući i raščišćavanje lokacije			
1.6	dovodjenje lokacije u zadovoljavajuće stanje po prestanku projekta			
1.7	privremene lokacije za gradjevinske radove ili stanovanje gradjevinskih radnika.			
1.8	površinske radove, gradjevinske ili radove na zemljištu			
1.9	podzemne radove uključujući radove u rudniku i kopanje tunela			
1.10	radove na odvodnjavanju/isušivanju zemljišta			
1.11	radove na izmuljivanju zemljišta			
1.12	industrijski i zanatski proizvodni procesi			
1.13	objekti za skladištenje robe i materijala			
1.14	objekti za tretman ili odlaganje čvrstog otpada ili tečnih efluenata			
1.15	objekti za dugoročni smještaj radnika			
1.16	novi put, željeznica, vazdušni saobraćaj, vodni transport ili druga transportna infrastruktura, uključujući nove ili izmijenjene pravce i stanice, luke, aerodrome, itd.			
1.17	zatvaranje ili skretanje postojećih transportnih pravaca ili infrastrukturnih objekata koji vode ka izmjenama kretanja saobraćaja			
1.18	nove vodove ili cjevovode ili njihova rekonstrukcija/produženje			

1.19	zaprečavanje, izgradnja brana, izgradnja propusta, regulacija ili druge promjene u hidrologiji površinskih i podzemnih voda			
1.20	prelazi preko vodotoka			
1.21	crpljenje ili transfer vode iz podzemnih ili površinskih izvora			
1.22	promjene u vodnim tijelima ili na površini zemljišta koje utiču na odvodnjavanje ili izmuljivanje			
1.23	prevoz personala ili materijala u fazi gradnje, funkcionisanja ili prestanka funkcionisanja			
1.24	dugoročni radovi na demontaži, potpunom prestanku ili obnavljanju rada			
1.25	aktivnosti koje će se nastaviti tokom potpunog prestanka rada, a koje mogu imati uticaj na životnu sredinu			
1.26	priliv ljudi u područje, privremen ili stalan			
1.27	uvodjenje neautohtonih biljnih i životinjskih vrsta			
1.28	gubitak autohtonih vrsta ili genetske i biološke raznovrsnosti			
1.29	drugo			
2. Da li će postavljanje ili funkcionisanje projekta ili postrojenja u okviru projekta podrazumijevati korišćenje resursa koji su neobnovljivi ili koji se teško obnavljaju?				
2.1	zemljište, posebno neizgradjeno ili poljoprivredno			
2.2	voda			
2.3	minerali			
2.4	kamen, šljunak, pijesak			
2.5	šume i korišćenje drveta			
2.6	energija, uključujući električnu i na tečna goriva			
2.7	drugi resursi			
3. Da li projekat podrazumijeva korišćenje, skladištenje, transport, rukovanje ili proizvodnju materija ili materijala koji mogu biti štetni po ljudsko zdravlje ili životnu sredinu ili izazvati zabrinutost zbog postojećeg ili mogućeg rizika po ljudsko zdravlje?				
3.1	Da li projekat podrazumijeva korišćenje materija ili materijala koji su toksični ili opasni po ljudsko zdravlje ili životnu sredinu (flora, fauna, vodu, vazduh ili slično)?			
3.2	Da li će projekat izazvati pojavu bolesti ili uticati na prenosioce bolesti (na primjer, bolesti koje prenose insekti, ili koje se prenose vodom)?			
3.3	Da li će projekat uticati na blagostanje stanovništva, na primjer, promjenom uslova života?			
3.4	Da li postoje posebno osjetljive grupe stanovnika koje mogu biti pogođene izvođenjem projekta, na primjer, bolnički			

	pacijenti, starije grupe ljudi i slično?			
3.5	drugi uzroci.			
4. Da li će tokom izvodjenja, funkcionisanja ili konačnog prestanka rada projekta nastajati čvrsti otpad?				
4.1	jalovina, deponija uklonjenog površinskog sloja ili rudnički otpad			
4.2	komunalni otpad			
4.3	opasan otpad (uključujući radioaktivni otpad)			
4.4	industrijski otpad.			
4.6	otpadni mulj ili drugi muljevi kao rezultat tretmana efluenta			
4.7	inertni otpad (gradjevinski otpad ili šut)			
4.8	amortizovane mašine i oprema			
4.9	kontaminirano tlo ili drugi materijal			
4.10	otpad nastao tokom aktivnosti u poljoprivredi.			
4.11	druge vrste otpada.			
5. Da li izvodjenje i funkcionisanje projekta dovodi do ispuštanja zagadjujućih materija ili bilo kojih opasnih, toksičnih materija ili neprijatnih mirisa u vazduh?				
5.1	emisije iz stacionarnih ili mobilnih izvora za sagorevanje fosilnih goriva			
5.2	emisije iz tehnološkog procesa			
5.3	emisije iz materijala kojima se rukuje uključujući skladištenje i transport			
5.4	emisije iz gradjevinskih aktivnosti uključujući postrojenja i opremu			
5.5	prašina ili neprijatni mirisi koji nastaju rukovanjem materijalima uključujući gradjevinske materijale, kanalizaciju i otpad			
5.6	emisije zbog spaljivanja otpada			
5.7	emisije zbog spaljivanja otpada na otvorenom prostoru (na primjer, isječeni materijal, gradjevinski ostaci).			
5.8	emisije iz drugih izvora			
6. Da li izvodjenje i funkcionisanje projekta prouzrokuje buku i vibracije ili ispuštanje svjetlosti, toplotne energije ili elektromagnetnog zračenja?				
6.1	zbog rada opreme, na primjer, mašina, ventilacionih postrojenja, drobilica			
6.2	iz industrijskih ili sličnih procesa			
6.3	zbog gradjevinskih radova i uklanjanja gradjevinskih i drugih objekata			
6.5	kao posljedica izgradnje saobraćajnica			
6.6	iz sistema za osvjjetljenje ili sistema za hladjenje			
6.7	iz izvora elektromagnetnog zračenja (podrazumijevaju se efekti na najbližu osjetljivu opremu kao i na ljude)			
6.8	iz drugih izvora.			
7. Da li izvodjenje i funkcionisanje projekta dovodi do zagadjenja zemljišta ili voda zbog ispuštanja zagadjujućih materija na tlo ili u kanalizaciju, površinske i podzemne vode?				

7.1	zbog rukovanja, skladištenja, korišćenja ili curenja opasnih ili toksičnih materija			
7.2	zbog ispuštanja otpadnih fekalnih voda ili drugih efluenata (tretiranih ili netretiranih) u vodu ili u zemljište			
7.3	taloženjem zagađujućih materija ispuštenih na zemljište ili u vodu			
7.4	iz drugih izvora.			
7.5	Postoji li dugoročni rizik za životnu sredinu zbog zagađujućih materija iz ovih izvora?			
8. Da li izvodjenje i funkcionisanje projekta može dovesti do udesa koji mogu uticati na ljudsko zdravlje ili životnu sredinu?				
8.1	od eksplozija, izlivanja, vatre, itd. tokom skladištenja, rukovanja, korišćenja ili proizvodnje opasnih ili toksičnih materija			
8.2	zbog propusta u sistemu kontrole zagađenja			
8.3	zbog drugih razloga			
8.4	zbog prirodnih nepogoda (na primjer, poplave, zemljotresi, klizišta itd.)			
9. Da li će projekat dovesti do socijalnih promjena (na primjer u demografiji, zapošljavanju, načinu života i slično)?				
9.1	broju stanovništva, starosne dobi, struktura, stvaranje novih i promjena unutar postojećih socijalnih grupa			
9.2	raseljavanje stanovnika ili rušenje kuća ili naselja ili javnih objekata u naseljima, na primjer, škola, bolnica, društvenih objekata			
9.3	kroz doseljavanje novih stanovnika ili stvaranje novih zajednica			
9.4	ispostavljanjem povećanih zahtjeva lokalnoj infrastrukturi ili službama (na primjer, stanovanje, obrazovanje, zdravstvena zaštita)			
9.5	otvaranje novih radnih mjesta tokom gradnje ili funkcionisanja ili prouzrokovanje gubitka radnih mjesta sa posljedicama po zaposlenost i ekonomiju			
9.6	drugi uzroci			
10. Da li postoje drugi faktori koje treba razmotriti, kao što je dalji razvoj koji može imati uticaj na životnu sredinu ili kumulativni uticaj sa drugim postojećim ili planiranim aktivnostima na lokaciji?				
10.1	Da li će projekat uticati na dalji razvoj koji može imati značajan uticaj na životnu sredinu, na primjer, povećano naseljavanje, nove puteve, nov razvoj pratećih industrijskih kapaciteta ili javnih službi itd?			
10.2	Da li će projekat dovesti do razvoja pratećih objekata, pomoćnog razvoja ili razvoja podstaknutog izgradnjom i funkcionisanjem projekta koji mogu imati uticaj na životnu sredinu (na primjer: – prateća infrastruktura (putevi,			

	snabdijevanje električnom energijom, otpad ili tretman otpadnih voda, itd); – razvoj naselja; – ekstraktivne industrije; – drugo)?			
10.3	Da li će projekat dovesti do naknadnog korišćenja lokacije koji će imati uticaj na životnu sredinu?			
10.5	Da li će projekat imati kumulativne efekte zbog blizine drugih postojećih ili planiranih projekata sa sličnim efektima?			

DIO II

Karakteristike šireg područja na kome se planira realizacija projekta

Za svaku karakteristiku projekta navedenu u nastavku, treba razmotriti da li neka od nabrojanih komponenata životne sredine može biti zahvaćena uticajem projekta.

<p>PITANJE: Da li na lokaciji ili u okolini lokacije postoje osjetljive oblasti koje mogu biti zahvaćene uticajem projekta?</p> <ul style="list-style-type: none"> – područja zaštićena međunarodnim, nacionalnim ili lokalnim propisima, zbog svojih prirodnih, pejzažnih, kulturnih ili drugih vrijednosti; – druga područja važna ili osjetljiva zbog svojih karakteristika (na primjer: močvarna područja, vodotoci ili druga vodna tijela, planinska područja, šume i šumsko zemljište; – područja koja koriste zaštićene, važne ili osjetljive vrste flore i faune, na primjer za rast i razvoj, razmnožavanje, odmor, prezimljavanje; – oblasti koje se nalaze na važnim putevima migracije ptica i druge faune; – oblasti na kojima se nalaze važni izvori površinskih i podzemnih voda; – pravci ili objekti koji se koriste za pristup rekreacionim i drugim objektima; – saobraćajni pravci podložni zagušenjima ili koji mogu ugroziti stanje životne sredine; – područja na kojima se nalaze nepokretna kulturna dobra.
<p>PITANJE: Da li se projekat nalazi na lokaciji na kojoj će vjerovatno biti vidljiv mnogim ljudima?</p>
<p>PITANJE: Da li se projekat nalazi na neizgrađenoj lokaciji, na kojoj će doći do gubitka zelenih površina?</p>
<p>PITANJE: Da li se zemljište na lokaciji projekta ili u okolini koje će biti zahvaćeno uticajem projekta koristi za određene privatne ili javne namjene? (na primjer: kuće, bašte, industriju, trgovinu, rekreaciju, javni otvoreni prostori, javni objekti, poljoprivredu, šumarstvo, turizam, rudnici i kamenolomi i drugo)</p>
<p>PITANJE: Da li postoje planovi za buduće korišćenje zemljišta na lokaciji ili u okolini koje bi moglo biti zahvaćeno uticajem projekta?</p>
<p>PITANJE: Da li postoje područja na lokaciji ili u okolini koja su gusto naseljena, koja bi mogla biti zahvaćena uticajem projekta?</p>
<p>PITANJE: Da li postoje osjetljivi objekti na lokaciji ili u okolini, koji mogu biti zahvaćeni uticajem projekta (na primjer: bolnice, škole, vjerski objekti, javni objekti i slično)?</p>
<p>PITANJE: Da li postoje područja na lokaciji ili u okolini lokacije sa važnim, visoko kvalitetnim ili nedovoljnim resursima, koji bi mogli biti zahvaćeni uticajem projekta?</p> <ul style="list-style-type: none"> – podzemne vode; – površinske vode; – šume; – poljoprivredno zemljište; – ribolovno područje; – turističko područje; – mineralne sirovine.
<p>PITANJE: Da li na lokaciji projekta ili u okolini ima područja koja su izložena zagadjenju ili negativnom uticaju na životnu sredinu?</p>

PITANJE: Da li postoji mogućnost da lokacija projekta bude pogođena zemljotresom, slijeganjem, klizanjem, erozijom, poplavama ili ekstremnim klimatskim uslovima?
PITANJE: Da li je vjerovatno da će emisije koje su posljedica projekta imati negativne uticaje po kvalitet činilaca životne sredine: <ul style="list-style-type: none"> – kvalitet vazduha uključujući i klimatske promjene kao i smanjenje ozonskog omotača, – kvalitet površinskih i podzemnih voda i mora, – status nutrijenata i eutofikaciju voda – povećavanje kisjelosti zemljišta ili voda, – povećanje buke, – povećanje otpadnih čvrstih materija, – povećanje temperature, svjetlosti ili elektromagnetna zračenja.
PITANJE: Da li je vjerovatno da će projekat uticati na nedostatak bilo kog resursa, lokalno ili globalno? <ul style="list-style-type: none"> – fosilnih goriva; – voda, – mineralne sirovine, kamena, pijeska, šljunka; – drveta; – drugih neobnovljivih resursa; – infrastrukturnih kapaciteta na lokaciji – voda, kanalizacija, proizvodnja i prenos električne energije, telekomunikacije, putevi odlaganja otpada, železnica.
PITANJE: Da li postoji vjerovatnoća da će projekat imati uticaj na ljudsko zdravlje i blagostanje zajednice? <ul style="list-style-type: none"> – kvalitet ili toksičnost vazduha, vode, prehrambenih proizvoda i drugih proizvoda za ljudsku potrošnju; – stopu bolesti i smrtnosti pojedinaca, zajednice ili populacije zbog izloženosti zagađenju; – pojavu ili rasporedjenost prenosioca bolesti, uključujući insekte; – ugroženost pojedinaca, zajednica ili populacije bolestima; – osjećanje lične sigurnosti pojedinaca; – kultutni identitet i zajedništvo; – prava manjina; – uslove stanovanja; – zaposlenost i kvalitet zaposlenja; – ekonomske uslove; – društvene institucije i dr.